

Súhrnná správa o záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v regionálnej autobusovej doprave za rok 2024

Doprava je jeden z kľúčových faktorov rozvoja každej modernej spoločnosti, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Verejná osobná doprava má z celospoločenského hľadiska charakter verejnej služby, ktorej ťažisková úloha spočíva v uspokojovaní každodenných požiadaviek na dopravu obyvateľstva (cesty do zamestnania, škôl, úradov, do zdravotných zariadení, do kultúrnych zariadení a pod.). Na tejto úlohe sa rozhodujúcou mierou podieľa pravidelná verejná osobná doprava na území Trenčianskeho samosprávneho kraja v prevažnej miere regionálna autobusová doprava.

Regionálnu autobusovú dopravu na území TSK zabezpečovali od 01.01.2024 do 31.12.2024 dopravcovia **SAD Trenčín, a. s. obsluhujúci región Považie na základe Rozhodnutia č. TSK/2023/09051-6 zo dňa 12.10.2023** (ďalej len „Rozhodnutie č. 1“) a **SAD Prievidza a. s. obsluhujúci región horná Nitra na základe Rozhodnutia č. TSK/2023/09052-6 zo dňa 12.10.2023** (ďalej len „Rozhodnutie č. 2“).

Trenčiansky samosprávny kraj udelil Rozhodnutím č. 1 a Rozhodnutím č. 2 dopravcom povinnosť poskytovať dopravné služby od 31.10.2023 do 30.10.2025 za úhradu.

Na **181 autobusových linkách** (SAD Trenčín, a. s. – 111 liniek; SAD Prievidza a. s. – 70 liniek) regionálnej autobusovej dopravy bolo v **roku 2024 prepravených 17 626 088 cestujúcich**. So **411 autobusmi** regionálnej autobusovej dopravy vykázali dopravcovia 22 661 787 ubehnutých kilometrov, v tom **21 268 433 tarifných km** podľa schválených cestovných poriadkov a obslúžili celkovo 276 obcí a miest v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja (región Považie - okresy Trenčín, Ilava, Nové Mesto n/V, Myjava, Považská Bystrica, Púchov a región horná Nitra – okresy Bánovce n/B., Prievidza, Partizánske).

Prehľad rozsahu služieb vo verejnom záujme – **základné ukazovatele**: objem ubehnutých kilometrov, tržby z cestovného, ekonomicky oprávnené náklady, počet prepravených osôb, výška poskytnutého príspevku/úhrady na vykrytie preukázanej straty z poskytovania služieb vo verejnom záujme v regionálnej autobusovej doprave:

Prehľad základných ukazovateľov za roky 2017 až 2024

Tabuľka č. 1

Základné ukazovatele	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024
Objem ubehnutých km (km)	23 500 402	23 727 338	23 824 417	21 898 198	23 150 180	23 034 621	22 606 721	22 661 787
Tržby z cestovného (eur)	11 883 462	11 427 888	11 439 167	7 878 049	8 637 490	10 599 397	11 125 919	11 025 836
Tržby z cestovného (eur)/km	0,51	0,48	0,48	0,36	0,37	0,46	0,49	0,49
Ekonomicky oprávnené náklady	31 780 554	34 211 456	36 814 247	35 865 460	37 732 889	40 835 435	43 258 181	46 460 208
EON (eur)/km	1,35	1,44	1,55	1,64	1,63	1,77	1,91	2,05
Prepravené osoby (počet osôb)	21 819 501	21 315 444	20 979 525	13 553 733	13 520 076	17 008 803	17 716 533	17 626 088
Príspevok/úhrada (eur)								

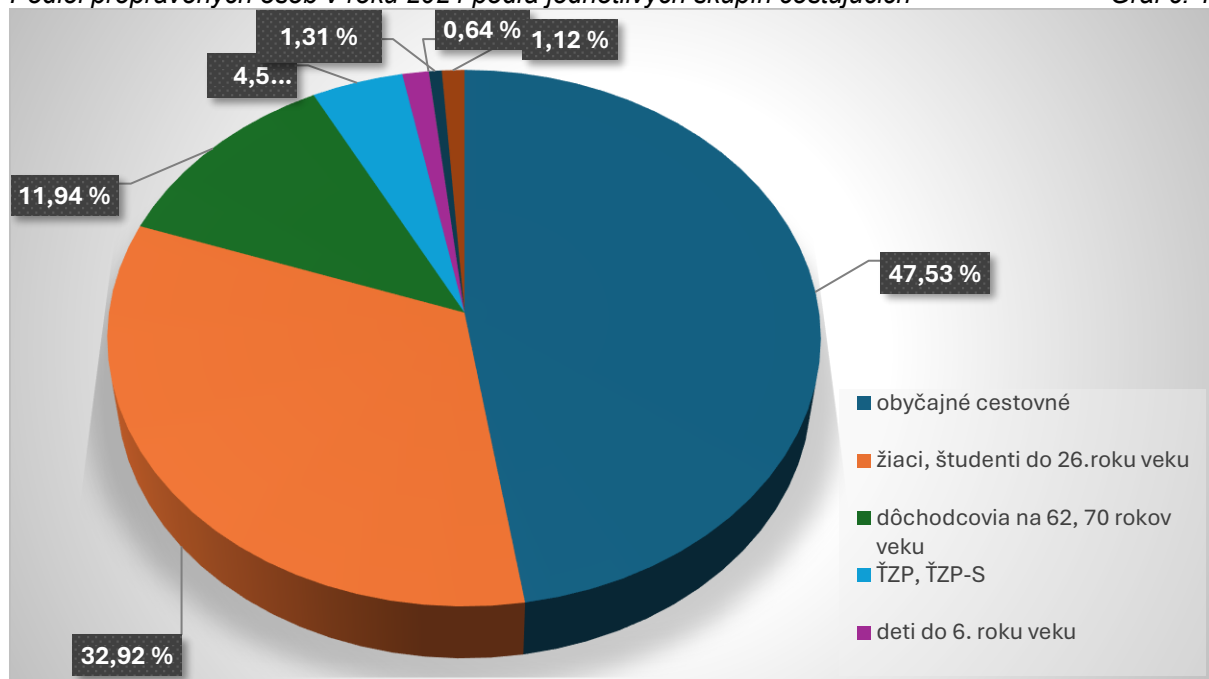
Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v súlade so Zmluvou, resp. Rozhodnutím pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v regionálnej autobusovej doprave – vlastné spracovanie

V roku 2024 **prepravili** dopravcovia v regionálnej autobusovej doprave **17 626 088 cestujúcich**, z toho 8 377 078 osôb za obvyčajné cestovné (čo je 47,53 % z celkového počtu prepravených osôb), 5 802 263 osôb za zľavnené cestovné „žiaci, študenti do 26. roku veku“, t. j. 32,92 % z celkového počtu prepravených osôb, 2 103 677 osôb v skupine cestujúcich „dôchodcovia nad 62, resp. 70 rokov veku“, čo predstavuje 11,94 % z celkového počtu prepravených osôb, 801 496 osôb za zľavnené cestovné v skupine cestujúcich „ŤZP a ŤZP-

S“, t. j. 4,55 % z celkového počtu prepravených osôb, 231 457 osôb za osobitné cestovné, t. j. cestovné pre skupinu cestujúcich „deti do 6. roku veku“, čo predstavuje 1,31 % z celkového počtu prepravených osôb, 1 004 osôb za bezplatné cestovné pre všetkých utečencov z Ukrajiny, ktorí majú štatút cudzinca žiadajúceho o poskytnutie dočasného útočiska, 197 030 osôb, ktorí sú držiteľmi predplatných časových lístkov.

Podiel prepravených osôb v roku 2024 podľa jednotlivých skupín cestujúcich

Graf č. 1

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v súlade s Rozhodnutím pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v regionálnej autobusovej doprave – vlastné spracovanie

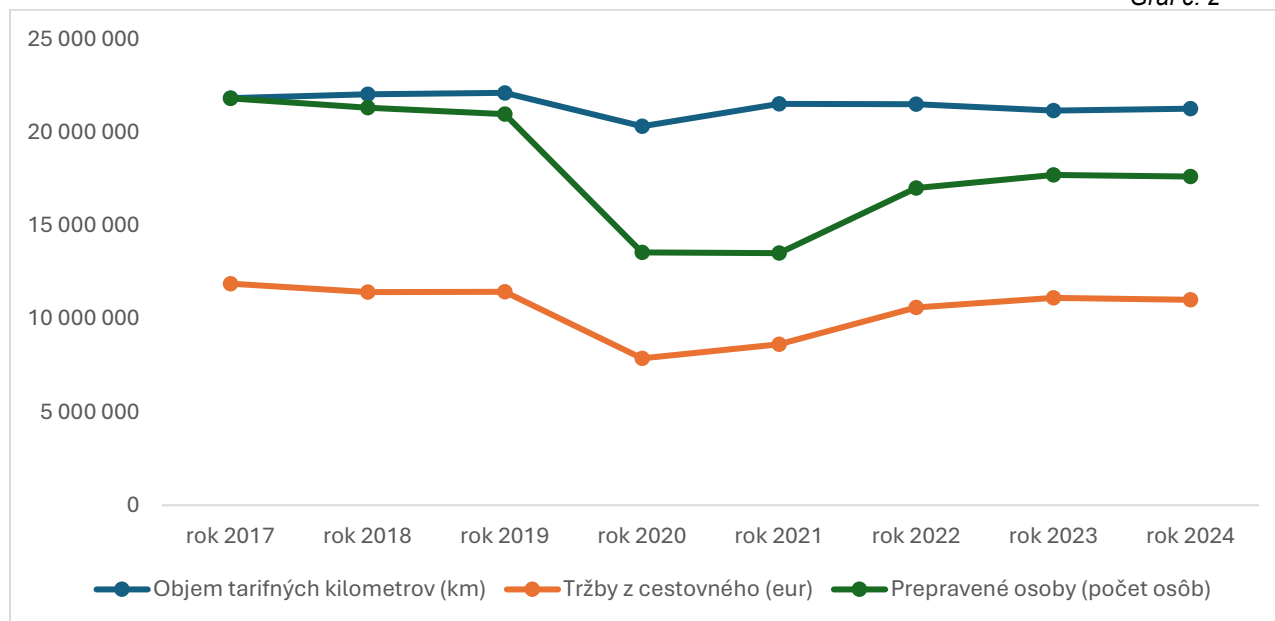
Trenčiansky samosprávny kraj v roku 2024 v súlade s Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2022 – 2030 (ďalej len „PHSR TSK“) zameriaval pozornosť na riešenie konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy so zámerom zastabilizovať počet prepravených osôb v regionálnej autobusovej doprave aj v tejto zložitej situácii formou skvalitnenia a zatraktívnenia poskytovaných služieb vo verejnom záujme v regionálnej autobusovej doprave s cieľom zabezpečenia dopravnej obslužnosti v súlade s aktivitami PHSR TSK, ktorými sú:

- Zelený kraj so zameraním na zvýšenie energetickej efektívnosti a hospodárnosti energetickej prevádzky. V rámci tejto aktivity pokračuje Trenčiansky samosprávny kraj v možnosti prepravy bicyklov (vybrané autobusové spoje počas letnej sezóny) v rámci územia Trenčianskeho kraja.
- Prepojený kraj so špecifickým cieľom zameraným na podporu ekologizácie dopravy a mobility v kraji prostredníctvom využitia potenciálov elektromobility, využitia potenciálov na modernizáciu dopravnej infraštruktúry v prospech verejnej integrovanej dopravy.
- Udržateľná a spravodlivá transformácia územia TSK, ktorá sa zameriava na rozvoj udržateľných foriem dopravy, rozvoj verejnej osobnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy - pokračovanie v poskytovaní služieb vo verejnom záujme regionálnej autobusovej dopravy v rámci tzv. Spoločného dopravného územia na území miest Partizánske, Trenčín a Považská Bystrica za účelom zefektívnenia regionálnej autobusovej dopravy, zvýšenia podielu verejnej osobnej dopravy voči individuálnej doprave, a tým zlepšenia stavu životného prostredia v mestských oblastiach.

TSK sa zamerá aj v roku 2024 na pravidelné sledovanie a vyhodnocovanie jednotlivých autobusových spojov/liniek a ich prispôbenie aktuálnej situácii s cieľom efektívneho využívania regionálnej autobusovej dopravy v tomto období a za účelom realizácie optimalizácie regionálnej autobusovej dopravy v súlade s Plánom dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja na obdobie do 2025 s výhľadom do roku 2030. Aj v roku 2024 sa pokračuje v optimalizácii regionálnej autobusovej dopravy v rámci zmien cestovných poriadkov vrátane zabezpečenia a rozšírenia prestupných uzlov.

Vývoj základných ukazovateľov: objem tarifných kilometrov, tržby z cestovného, počet prepravených osôb

Graf č. 2

Cieľom optimalizácie regionálnej autobusovej dopravy, ktorú Trenčiansky samosprávny kraj uskutočňuje od roku 2022 je obmedzenie, popr. zrušenie nerentabilných autobusových spojov, prehodnotenie súbežných autobusových spojov a obmedzenie nevyužívaných zachádzok cestujúcimi. Týmto krokmi sa dosiahne úspora nielen tarifných kilometrov, ale aj úspora niektorých nákladových položiek (napr. náklady na vodiča, náklady na spotrebu pohonných látok, náklady na mýto, náklady na gumové obruče, náklady za vstupy na autobusové stanice a pod.).

Hlavným cieľom Trenčianskeho samosprávneho kraja je podpora verejnej osobnej dopravy a cyklo dopravy v súvislosti so zmenou zaužívaných zvyklostí cestujúcej verejnosti, postupná realizácia harmonizácie verejnej osobnej dopravy so zámerom zabezpečiť nadväznosť autobusovej a železničnej dopravy v rámci vytvoreného Integrovaného dopravného systému a tým poskytnúť obyvateľom dostatočnú ponuku dopravných služieb.

Spracoval: Ing. Dagmar Dedeková, odbor dopravy